

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14775/2023
03.07.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић, Гордане Комненић, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, ВВ и ГГ, сви из ..., чији су пуномоћници Сретен Никитовић и Немања Никитовић, адвокати из ..., против тужених „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд, Огранак „Електродистрибуција“ Ужице, чији је пуномоћник Немања Влчек, адвокат из ... и компаније „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд, Центар за накнаду штете Ужице, чији је пуномоћник Дејан Вуковић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужених, изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2011/22 од 21.12.2022. године, у седници већа одржаној 03.07.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване, ревизије тужених изјављене против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2011/22 од 21.12.2022. године у делу који се односи на тужиоце АА, ББ и ВВ.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ посебна ревизија туженог „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд, Огранак „Електродистрибуција“ Ужице, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2011/22 од 21.12.2022. године у делу који се односи на тужиљу ГГ.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија туженог „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд, Огранак „Електродистрибуција“ Ужице, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2011/22 од 21.12.2022. године у делу који се односи на тужиљу ГГ.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија туженог компаније „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд, Центар за накнаду штете Ужице, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2011/22 од 21.12.2022. године у делу који се односи на тужиљу ГГ.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужених за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Ужицу П 69/21 од 10.06.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужилаца и обавезани тужени да тужиоцима на име накнаде штете солидарно исплати износ од 9.011.303,00 динара и то: на име накнаде материјалне штете: 1. тужиљи АА: на име накнаде материјалне штете на објектима износ од 1.765.825,00 динара са законском затезном каматом почев од 17.09.2021. године као дана вештачења до коначне исплате; на име накнаде материјалне штете на личним стварима износ од 92.150,00 динара, са законском затезном каматом почев од 05.01.2022. године као дана вештачења па до коначне исплате; на име накнаде материјалне штете за трошкове за поновни прикључак електричне енергије износ од 79.680,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.05.2017. године па до коначне исплате, 2. Тужиоцима АА, ББ и ВВ: на име накнаде материјалне штете за изгореле машине износ од 5.061.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.12.2021. године као дана вештачења па до коначне исплате, 3. Тужиоцима АА и ББ: на име накнаде материјалне штете за уништено покућство износ од 108.600,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.12.2021. године као дана вештачења па до коначне исплате, 4. Тужиоцима ВВ и ГГ: на име накнаде за плаћену закупнину за период од 01.04.2017. године до 01.08.2017. године износ од 72.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 01.08.2017. године до коначне исплате; на име накнаде материјалне штете за уништено покућство износ од 888.778,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.12.2021. године као дана вештачења до коначне исплате, 5. Тужиоцу ВВ: на име накнаде материјалне штете за уништене личне ствари износ од 120.250,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.12.2021. године као дана вештачења до коначне исплате, 6. Тужиљи ГГ: на име накнаде материјалне штете за уништене личне ствари износ од 102.850,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.12.2021. године као дана вештачења па до коначне исплате, 7. тужиоцу ББ: на име накнаде материјалне штете за уништене личне ствари износ од 70.170,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.12.2021. године као дана вештачења па до коначне исплате; на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног страха и то: тужиоцима АА, ББ и ВВ износ од по 150.000,00 динара и тужиљи ГГ износ од 200.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 10.06.2022. године, као дана пресуђења до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезани су тужени да тужиоцима као солидарним повериоцима на име трошкова поступка солидарно плате износ од 2.267.574,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до коначне исплате. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да сваком тужиоцу понаособ на име трошкова поступка солидарно плате износ и то: тужиљи АА износ од 85.086,00 динара, тужиоцу ББ износ од 14.203,00 динара, тужиоцу ВВ износ од 54.955,00 динара и тужиљи ГГ износ од 15.857,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2011/22 од 21.12.2022. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужених и првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка, поводом изјављених жалби, као неосновани.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени су благовремено изјавили ревизије због погрешне примене материјалног права, са предлогом туженог „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд, Огранак „Електродистрибуција“ Ужице да се о ревизији туженог одлучи у смислу члана 404. ЗПП.

Испитујући правилност побијане пресуде у делу који се односи на тужиоце АА, ББ и ВВ, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23), Врховни суд је нашао да ревизије нису основане.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 01.04.2017. године око 12,00 часова на објекту тужиле АА дошло је до пожара. Као власник парцеле број .. КО ..., на којој се налазе предметни објекти, био је уписан сада покојни ДД који је првобитно био тужилац у овој парници који је преминуо у току поступка ...2020. године, а његови законски наследници су његова супруга АА и синови ББ и ВВ. Тужилца ГГ је супруга тужиоца ВВ. На наведеној парцели се налази породична стамбена кућа у којој су у поткровљу куће живели тужиоци ВВ и ГГ, а на спрату куће тужиоци АА и ББ и сада покојни ДД. Полицијски службеници Одељења криминалистичке полиције и Одељења за ванредне ситуације у Ужицу су 01.04.2017. године изашли на лице места око 12,30 часова у тренутку када су припадници ватрогасне јединице Ужице гасили пожар на породичној кући и столарској радионици. Пожар је првобитно захватио столарску радионицу, а одатле се проширио на кров породичне куће. Објекти на којима је дошло до пожара су изграђени у низу. Кућа је спратности СУ+ПР+П+Пот, а радионица је у приземљу. Према налазу судског вештака електроструке, узрок пожара је паразитни кратки спој који је изазвао топљење материјала проводника, који је падом на тло изазвало паљење лако запаљивог материјала који се налазио на тлу, да је изазивање пожара било варничење између два проводника струјних веза, а други проводник је са првим био у паразитном кратком споју, што је изазвало варничење и топљење проводника, који се истопио и пао на тло и запалио пиљевину и дрвну грађу. До варничења је дошло тако што су се проводници довољно приближили један другом и створили услове за кратки паразитни спој, тако да је дошло до протицања струје између њих и топљења проводника. Део где је настало варничење које је проузроковало паљевину на самом објекту и поред објекта је у надлежности тужене „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд, као и сам прикључак до електричног бројила. На том месту тужиоци, као ни њихов правни претходник, нису могли извршавати никакве радње, нити су било каквом својом радњом проузроковали, нити допринели настанку штетног догађаја. Правни претходник тужилаца, сада покојни ДД је код туженог „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд, евидентиран као купац електричне енергије у групи домаћинства који се води од пре 01.04.1992. године, а као купац електричне енергије за радионицу од 21.07.2001. године и за све време од увођења у евиденцију уредно су му достављени рачуни за утрошену електричну енергију. Тужилац ВВ, његова супруга и дете су после пожара становали код ЂЂ у периоду од 01.04.2017. године до 01.09.2017. године и у том периоду су му плаћали закупнину у износу од 18.000,00 динара. Налазом и мишљењем вештака грађевинске струке утврђено је стање на објектима тужиле АА и висина штете од пожара на дан вештачења 17.09.2021. године у износу од 1.765.825,00 динара, при чему је узета у обзир амортизација објекта. Постојање и вредност машина у радионици, као и покретних ствари у кући које су уништене у предметном пожару вештачено је на основу пописа и документације која је извршена од стране ПУ Ужице и Основног суда у Ужицу у предмету обезбеђења доказа 1 РЗ 1550/17. Висина накнаде материјалне штете за изгореле машине тужилаца АА, ББ и ВВ утврђена је у висини од 5.061.000,00

динара, а према налазу и мишљењу вештака економске струке, висина материјалне штете на личним стварима тужиље АА износи 92.150,00 динара, на личним стварима ВВ 120.250,00 динара, ГГ у износу од 102.850,00 динара и ББ у износу од 70.170,00 динара; накнада материјалне штете за уништено покућство АА и ББ износи 108.600,00 динара, а тужиоцима ВВ и ГГ у износу од 888.778,00 динара. Накнада материјалне штете за трошкове за поновни прикључак електричне енергије за тужиљу АА износи 79.680,00 динара, а накнада за плаћену закупнину за тужиоце ВВ и ГГ износи у периоду од 01.04.2017. године до 01.08.2017. године 72.000,00 динара. На основу налаза и мишљења вештака медицинске струке утврђен је интензитет и трајање страха тужилаца у тренутку избијања пожара и у време гашења пожара које је трајало неколико сати. Тужени „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд, је своју делатност осигурао код туженог „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су обавезали тужене да тужиоцима накнаде материјалну и нематеријалну штету применом члана 173, 174, 897, 919. став 1. и 929. став 1. Закона о облигационим односима, налазећи да су тужени одговорни да тужиоцима накнаде причињену штету у износима утврђеним пресудом.

Разлози ревизија о погрешној примени материјалног права нису основани.

Према утврђеним чињеницама дана 01.04.2017. године, пожар је првобитно захварио столарску радионицу, а одатле се проширио на кров породичне куће тужилаца. Узрок пожара је варничење између два проводника струјних веза, с тим што је други проводник са првим био у паразитном кратком споју, што је довело до варничења и топљења проводника, а место на коме је настало варничење у објекту је у надлежности тужене „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд, као и сам прикључак до електричног бројила и на том месту тужиоци и њихов правни претходник нису могли вршити никакве радње, нити су било којом својом радњом могли проузроковати или допринети настанку штете. Тужиоци су претрпели материјалну и нематеријалну штету у износима ближе наведеним у изреци одлуке.

На тако утврђено чињенично стање, правилно је примењено материјално право када су тужени обавезани да тужиоцима надокнаде штету.

Одредбом члана 173. Закона о облигационим односима прописано је да штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу, сматра се да потиче од те ствари, односно од делатности, изузев ако се докаже да оне нису биле узрок штете. Према члану 174. истог Закона, за штету од опасних ствари одговара њен ималац, а за штету од опасне делатности одговара лице које се њом бави. Одредбом члана 897. Закона о облигационим односима, прописано је да се уговором о осигурању обавезује уговарач осигурања да плати одређени износ организацији за осигурање (осигуравач), а организација се обавезује да, ако се деси догађај који представља осигурани случај, исплати осигуранику или неком трећем лицу накнаду, односно уговорену своту или учини нешто друго.

Из утврђених чињеница произилази да је штету тужиоцима проузроковала електрична енергија у неисправним инсталацијама. Дистрибуција електричне енергије је по својој физичкој и правној природи опасна делатност. Како је тужена дистрибутер

електричне енергије она одговара за штету коју су претрпели тужиоци на основу одредбе члана 173. и 174. ЗОО, јер је у вези са дистрибуцијом електричне енергије штета и проузрокована. Одговорност туженог „Дунав“ засновано је на чињеници да је тужени „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд, своју делатност осигурао код овог туженог.

Ревиденти у ревизијама истичу погрешну примену материјалног права, а фактички оспоравају утврђено чињенично стање и то тужени „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд, у погледу узрока настанка штете, а тужени компанија „Дунав осигурање“ своју одговорност за накнаду штете, с обзиром да није реч о обавезном осигурању, већ о добровољном осигурању и искључењу обавезе на накнаду штете у смислу члана 7. тачке 9. Услови за осигурање опште одговорности, на који начин се фактички оспорава утврђено чињенично стање у односу на узрок настанка пожара и испуњености услова за искључење од одговорности компаније „Дунав осигурање“, што не може представљати ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП.

Из наведених разлога, а на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Законом о парничном поступку су прописани услови под којима ревизијски суд може изузетно дозволити ревизију и одлучити о овом правном леку, онда када ревизија није дозвољена на основу члана 403. ЗПП. Истицање погрешне примене материјалног права представља законски разлог за изјављивање посебне ревизије, искључиво уколико због погрешне примене материјалног права у другостепеној одлуци постоји потреба да се размотре правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе или потребе новог тумачења права. Тужена „Електродистрибуција Србије“ ревизијом оспорава другостепену пресуду у делу којим је одлучено о захтеву тужиле ГГ за накнаду материјалне и нематеријалне штете. Међутим, по оцени Врховног суда у конкретном случају нису испуњени услови за одлучивање о ревизији туженог, јер не постоји потреба да се размотре правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе или новог тумачења права, па је применом члана 404. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије тужених у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП у делу којим је одлучено о тужбеном захтеву тужиле ГГ за накнаду материјалне и нематеријалне штете, Врховни суд је нашао да ревизије у овом делу нису дозвољене.

Тужба у овој парници ради исплате новчаног потраживања поднета је 26.06.2017. године, а вредност предмета спора побијаног дела у односу на захтев тужиле ГГ је испод 40.000 евра.

Како се ради о спору који се односи на новчано потраживање, у коме вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, ревизије нису дозвољене.

На основу члана 413. ЗПП, одлучено је као у ставу трећем и четвртном изреке.

Захтев тужених за накнаду трошкова ревизијског поступка су одбијени као неосновани, јер тужени нису успели у поступку по ревизији.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**